

Bu çeviri Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Araştırma – İçtihat Biriminin (<http://www.anayasa.gov.tr/>) desteğiyle hazırlanmış ve Anayasa Mahkemesinin intranet sayfasında yayınlanmıştır. Bu belgenin tekrar yayınlanma izni sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin HUDOC sayfasında yer alması amacına yöneliktir (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/tur/>).

This translation was made available with the support of the Turkish Constitutional Court Research and Case-law Department (<http://www.anayasa.gov.tr/en/>) and published on its intranet. The permission of reproducing this document has been granted for the sole purpose of its publication on the Court's case-law database HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/>).

Cette traduction a été préparée avec le soutien de la Division de Recherche et de Jurisprudence de la Cour constitutionnelle turque (<http://www.anayasa.gov.tr/en/>) et publié sur son intranet. L'autorisation de reproduction de ce document est limitée à sa publication sur la page de jurisprudence HUDOC de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/fra/>).

ARAŞTIRMA VE İÇTİHAT BİRİMİ (AR-İÇ)

BİLGİ NOTU

AIHM KARARLARI

2014/81

ATİMAN v TÜRKİYE

(62279/09, 23/9/2014)

[Karar metni](#)

İlgili Maddeler	AIHS, 2
Hak ve Özgürlükler	Yaşam hakkı
Anahtar Kelimeler	Kanunilik şartı (müdahalenin kanuna dayanması), devletin soruşturma yükümlülüğü
Davanın Özü	Başvurucu, kuzeniyle birlikte aracıyla yolda giderken, jandarma tarafından durdurulmak istendiklerini, araçlarının fren sistemi bozuk olduğu için duramadıklarını, aracın penceresinden durumu jandarmaya bağırarak ifade ettiklerini, ancak jandarmanın kaçmaya çalıştıkları düşüncesiyle önce havaya ardından da araçlarına doğru ateş açtığını ve yaralandıklarını, sonrasında savcılıkça yapılan soruşturma neticesinde jandarma görevlileri hakkında kanundan kaynaklanan yetkilerini kullandıkları gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini belirterek yaşam hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

KARARIN ÖZETİ

Olaylar ve Olgular:	Jandarma aldığı bir istihbarat dolayısıyla yol üzerinde arama yaparken, başvurunun içinde bulunduğu araç durdurulmak istenmiştir. Başvurucunun içinde bulunduğu araç durmamış ve ilerlemeye devam etmiştir. Bunun üzerine jandarma kaçmaya çalıştıkları düşüncesiyle önce havaya ardından da aracın lastiklerine-başvurucuya göre aracın üzerine- doğru ateş açmış ve başvuru ile kuzeni yaralanmıştır. Olay sonrasında savcılıkça yapılan soruşturma neticesinde jandarma görevlileri hakkında kanundan kaynaklanan yetkilerini kullandıkları gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiş ve dava açılmamıştır.
İddialar:	Başvurucu, AIHS'in 2. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.
Hükümetin Savunması:	Hükümet, jandarmanın kanunla kendilerine verilen yetkileri kullandığını, öncelikle başvurunun kaçmaya çalıştığını ve bu nedenle silah kullanımının zorunluluk arz ettiğini, bununla beraber jandarmanın yanlarında ağır silahlar olmasına rağmen sadece hafif silahları kullandıklarını, bunda jandarmanın güç kullanırken ölçülü olduğunu, ayrıca jandarma görevlilerinin insan hakları ile ilgili eğitim aldığını, bu nedenle güç kullanırken dikkatli olduklarını ileri sürmüştür.
Hukuki Değerlendirme:	Mahkeme, başvuru hayatını kaybetmemiş olsa da, somut olayda ölümle sonuçlanabilecek ciddi bir kamu müdahalesine maruz kalındığını, bu nedenle başvuruyu yaşam hakkı kapsamında inceleyeceğine karar vermiştir.

2. madde yönünden;	Mahkeme; öncelikle jandarmanın görev ve yetkilerine dair Kanun'un (5607 sayılı Kanun) jandarmanın ne zaman ve hangi şartlarda silah kullanabileceğine ilişkin detaylı ve açık bir düzenleme içermediğini, bu konuda bir belirsizlik olduğunu, oysa bu tür düzenlemelerin hayati önemde olduğunu, başvurunun jandarmanın müdahalesi sonucu yaralandığının açık olduğunu ifade ederek, söz konusu 5607 sayılı Kanun'dan kaynaklanan eksiklikler nedeniyle 2. maddenin esas açısından ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme ayrıca olayla ilgili yürütülen soruşturmada savcılığın emri ile bizzat olaya karıştığı iddia edilen jandarma görevlilerinin inceleme yaptığını, oysa yürütülen soruşturmanın bağımsız bir şekilde yürütülmesinin önemli olduğunu, bu açıdan olaya karıştığı iddia edilen görevlilerin bizzat soruşturmada görev almasının soruşturmanın bağımsızlığını ihlal ettiğini tespit etmiştir. Yine Mahkeme, savcılıkça yürütülen soruşturmada tanık ifadelerine gereken ağırlığın verilmediğini ve gerekli araştırmanın yapılmadığını belirlemiştir. Son olarak Mahkeme olaya karıştığı iddia edilen jandarma görevlilerinin sorgusunun jandarma komutanlığında yapıldığını ve savcılığın sorgulamanın hiç bir aşamasında yer almadığını, bunun ise bağımsız bir soruşturma açısından kabul edilemeyeceğin belirtmiştir. Mahkeme yukarıdaki tespitler ışığında; devletin soruşturma yükümlülüğünü yerine getirmedi gerekçesiyle 2. maddenin usuli boyutunun ihlal edildiğine karar vermiştir. .
---------------------------	---